

טיב הקהילה

ידיא
ט"ז חשוון תשפ"ה

המסע לפי אופק דושימים

זמני הרלקת הגרות ומרצ"ש

הרה"ג 4:04
מוצ"ש 5:19
ר"ת 5:56

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 7:59 | סו"ת א' 9:07
סוק"ש ב' 8:43 | סו"ת ב' 9:37

הומנים לבי שיעור חורף

גיליון מס':
757

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

והנה ידועים הם דברי הזוהר הקדוש (חלק ג קמט): שחס לנו מלומר שהתורה מספרת לנו סיפורים לשם סיפור בעלמא, אם כן כשהתורה מספרת לנו אודות אבימלך ופיכל שר צבאו שבאו אצל אברהם כדי לכוונת עמו ברית בהכרח רוצה היא ללמד אותנו דבר מה ויש לומר שזה מה שגילה לנו רש"י בפירושו, שהסיבה שרצה אבימלך לכוונת ברית עם אברהם היה מה שראה אצל אברהם הנהגה בלתי טבעית בשלושה דברים, בכך גילה לנו רש"י שרצונה של תורה ללמדנו ההבדל בין יהודי לגוי, כי מה שאנו רואים כאן אין זה כי אם דרכו של גוי, גוי תולה הכל בטבע, ורק כשרואה דברים היוצאים מן הטבע אז מאמין שיש כאן הנהגה עליונה, וגם אז אינו זה מלמדו על הכלל כולו, ועדיין נשאר עם הנתנו שבכללות מתנהגת הבריאה על פי טבע, כפי שאמר אבימלך לאברהם: 'אלקים עמך בכל אשר אתה עושה', כלומר, בכללות מתנהג העולם על פי הטבע, ורק עם 'יחידים' כמון מתנהג הקב"ה בהשגחה תמידית. שונה היא האמונה הנדרשת מהאיש הישראלי, עליו להאמין שבכל רגע ורגע קיימת השגחה פרטית וניסית על כללות הבריאה ועל כל פרט שבה.

האמונה הנדרשת מבר ישראל

ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלקים עמך בכל אשר אתה עושה: כא כב

ופירש"י: אלהים עמך - לפי שראה שיצא משכונת סדום לשלום ועם המלכים נלחם ונפלו בידו, ונפקדה אשתו לזקוניו:

איתא בספרים הקדושים (עיין ב'נועם אלימלך' פירשת חיי שרה בד"ה או יאמר ותדחק) שראים המתפעל רק מהמקרים הפלאיים הבלתי שכיחים והם המוגדרים אצלו כניסים, אות הוא שקיים אצלו חסרון כלשהיא באמונה, שהרי הוא כאומר שיש טבע בעולם והעולם מתנהג על פיו, ורק מפעם לפעם מצוה ה' להטבע שיחרוג ממנהגו. אולם האמת הוא שאין טבע כלל בעולם, ובכל רגע שהעולם מתקיים הוא ממש בגדר נס, וכפי שאנו אומרים בכל יום (בברכת יוצר) 'מהחדש בטובו בכל יום מעשי בראשית', ואם מאמינים אנו שתחילת היצירה היה בגדר נס, כך גם עלינו להאמין שיחדוש היצירה מידי יום הוא בגדר נס. כך הוא בכללות הבריאה וכך הוא בכל יציר פרטי, על האדם לדעת שבכל רגע ממש מחייהו הקב"ה ועושה עמו נסים ונפלאות.

רמז להאמור מצאנו במעמד 'קריעת ים סוף' שם נאמר (שמות יד, לא): 'ויראו העם את ה' ויאמינו בה', ואיתא בזוהר הקדוש (חלק ב' מה): שכל פעם שמוזכר בתורה תיבת 'עם' הוא מורה על הערב רב, ולפי זה כיוון הכתוב לגלותנו שאז בקריעת הים' כנשתנו סדרי עולם התפלאו גם הערב רב' מהניסים והתעוררו לאמונה, כי הללו עוד היו מורגלים עם השקפתם הלקויה שיש טבע בעולם, ואין ההשגחה העליונה מלווה את הבריאה בתדירות, ולכן נתחזקו רק כשראו זאת בחוש על ידי שינוי הטבעים אבל בני ישראל שהיו אדוקים באמונה לא נתפלאו כל כך מעוצם הנס, כי האמינו שגם מה שקוראים 'טבע' הינו 'נס'! וידועים הם דברי הרמב"ן (שמות ג' טז) בענין זה, והוא לך לשונו: 'ומן הניסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצוות יצליחנו שכוה, ואם יעבור עליהם יכרתנו ענשו, הכל בגזרת עליון כאשר הזכרתי כבר, והתפרסמו הניסים הנסתרים בענין הרבים כאשר יבוא ביעודי התורה בענין הברכות והקללות כמו שאמר הכתוב (דברים כט, כג כד) 'ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלקי אבותם, שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך' (דברים כ"י). ועוד אפרש זה בעזרת השם, עד כאן לשונו, ועיין שם עוד.

הרי לך מדבריו שכל הטבע הוא נסים התלויים בהשגחה העליונה, וכל הקורות בעולם בכלל ובפרט, גם אם הם מלוכשים בטבע, הם בהכרח בסיבת הבריות ומעשיהם.

ויהיו מי שישאלו, שאם גם הטבע הוא בלתי טבעי, מדוע הוצרך הקב"ה להטיב עם האבות ועם זרעם ישראל באופן בלתי טבעי? ולמה לא הליבש תמיד את ישועתם ואת הצלחתם בתוך הטבעי? התשובה היא, הא גופא, כי אי אפשר לדרוש מהגוים שישנו אמונה זכה כל כך עד שיודו שגם הטבע הוא נס תמיד, אולם רצה הקב"ה שעל כל פנים יהיה אמונה גם בגוים שיש מנהג לבירה, ולכן סיבב והטיב לפעמים עם האבות הקדושים ועם זרע ישראל באופן פלאי ובלתי רגיל, וכך ייטיבו גם האומות להכיר שיש אלקים בארץ. וכעין שרואים כאן, שעל ידי הפלאות שעשה הקב"ה עם אברהם הכירו אבימלך ופיכל שר צבאו במציאותו יתברך. וכך החזיר הקב"ה אמונה במצרים על ידי האותות והמופתים שעשה, והיא זו שהביאה לבסוף אמונה אפילו בפרעה הרשע שמלכתחילה אמר (שמות ב' ג): 'לא ידעתי את ה' עפ"ל, ולבסוף האמין בהש"ת, ובימי יונה היה הוא זה ששימש כמלכם והוא זה שהחזירם בתשובה בסיבת אמונתו ויראתו מהש"ת.

ועד לדברינו הלוא הוא הרמב"ן הנזכר לעיל שכתב שמטרת הניסים במצרים היא להראות אחת ולתמיד שיש אלקים בארץ, ומסיבה זו נחקקו אלו הניסים בתורה.

מסיבה זו נהגו גם הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים ז"ע להמתיק הדינים ולבוא לעזרת אחיהם מבני ישראל גם באופנים בלתי טבעיים, כי היו אז תקופות שחרבה מבני ישראל נתדרדרו מאוד בנסבות הגלויות, והיתה אמונתם לקויה מאוד, ולא היו יכולים להתחזק בהם אמונה זכה כל עוד שלא הראו להם תחילה שיש כח בלתי טבעי, אולם אחר שהתחזקו קצת באמונה החזירו הצדיקים בהם את האמונה התמימה שגם הטבע הוא מהש"ת. כי אמונה זו היא חובה על כל אחד מישראל.

טיב המערכת

יחזבוש את חמורו-הוא בעצמו

מספר על ראש ישיבה אחד שראה בחור שהולך בביהמ"ד עם כוס קפה בידו, ונשפך לו קצת החומר לא התייחס לכך והמשיך ללכת, ראש הישיבה לא אמר לו דבר, אלא יצא מביהמ"ד ושאל מאן דהו: היכן יש כאן סמרטוט? הלה התפלא למה צריך הראש ישיבה סמרטוט, אבל הראה לראש הישיבה היכן מונח הסמרטוט, ראש הישיבה לקח את הסמרטוט ונכנס לביהמ"ד התכופף לרצפה וניגב את הקפה שנשפך, שאלוהו תלמידיו: ילמדינו רבינו, מדוע היה ל"כ דחוף לו לנגב את הקפה, והרי בסוף הסדר יבוא המנקה וביהמ"ד ינוקה, ואם היה זה דחוף למה לא ביקש שיבוא המנקה לנקות, אלא ניגב בעצמו את רצפת ביהמ"ד? ענה להם הראש ישיבה: להשאיר את ביהמ"ד כשהוא מלוכלך לא יסולת, כי אין זה כבוד לתורה, אבל למה לא ביקשתי לקרוא למנקה? זאת אגלה לכם, כי תמיד מחפש אני להראות תביבות התורה, וזו פעם ראשונה שזוכה אני לנגב את רצפת ביהמ"ד לכבוד התורה, וזה עבורי זכות גדולה שלא יסולתי לוותר עליה!

אברהם אבינו תמיד עשה מה שהבורא ציוה עלי, אבל כיצד נדע אנהו אם עשה מה שעשה מתוך יראה או מתוך אהבת הבורא? התשובה נמצאת בפרשתנו (ובעוד מקומות) כשהקב"ה אמר לאברהם אבינו להעלות את בנו לעולה, הודרו לקום בבוקר ולחבוש את חמורו למרות שהיו לו עבדים לרוב, והיה יכול לצוות שיכינו את החמור, ומסתמא כך היה נוהג תמיד, אבל הפעם לא כך נהג, אלא 'זישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו, ואמר רש"י 'הוא בעצמו, ולא ציוה לאחד מעבדיו, שהאהבה מקלקלת השווה.

הנמא מספרת על גדולי האמוראים שעסקו בעבודות בוזיות לכבוד השבת, כדי להראות תביבות, וזה אנהו לומדים מאברהם אבינו, לא מספיק שאנחנו מקיימים את המצוות, אלא חשוב להראות שאנו מחבבים את התורה והמצוות שנתן לנו הבורא, ואחר הפעולות נמשכים הלבבות כשאדם עושה פעולות המוכיחות שיש בליבו אהבת הבורא, אזי תועצם האהבה בליבו, ובלב ילדיו ומשפחתו, וממנו ילמדו וכן יעשו! (ע"פ טיב התורה וידיא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

הכנה לתפילה (ב)

א. אם באמצע תפלתו נתעורר לו תאוה לעשות צרכיו, יעמיד את עצמו עד שיגמור, ולא יפסיק תפלתו, והיינו שאינו רשאי לזוז ממקומו עד שיגמור תפלתו (סי' צ"ב ס"ב ו"מ"ב סק"ב).

ב. והטעם דכיון שקודם התפילה בדק את עצמו, או שלא היה צריך לנקבו כלל, לכן, אף על פי שאח"כ נתעורר אפילו לגדולים, אינו רשאי להפסיק באמצע (מ"ב סק"ח).

ג. כיון שהתחיל כבר אותו הדבר כהוגן, שהרי בדק את עצמו מתחילה, ע"כ מותר לו שוב לגמור את הדבר שהתחיל בו, אבל להתחיל דבר אחר אסור (ביה"ל ד"ה יעמיד).

ד. ומה נקרא דבר חדש, פשוט הוא שהוא ענין מה ששינו במסכת מגילה, [לענין זה שצריך בכל דבר שבקדושה עשרה, ומונה המשנה כמה דברים שצריך עשרה] אין פוסקין על שמע ואין עוברין לפני התיבה ואין נושאין כפים ואין קורין בתורה, ואין ספטידין גבייא פחות מעשרה, וכתב הר"ן בשם הירושלמי דאתא לאשמועינן דכל אלו הם כל אחד ענין בפני עצמו, ולכן אם התחיל אחד מהן בעשרה ויצאו מקצתן דק"ל דגומרינן, מ"מ אין רשאי רק לגמור אותו הדבר ולא להתחיל ענין אחר, וזה גם בענינינו, שאסור להתחיל דבר אחר מכל הנ"ל אחר שנצרך לנקבו (ביה"ל ד"ה יעמיד).

ה. ופשוט דלאחר שסיים תפילת שמונה עשרה אסור לו להעמיד עצמו עוד כדי לומר קדושה, כי זהו ענין אחר (מ"ב סק"ח).

ו. ואם יכול להעמיד את עצמו עד פרסה יש לסמוך להקל (מ"ב סק"ח).

ז. אם בשעת קריאת שמע וברכותיה נתעורר, בין לקטנים בין לגדולים קורא כדרכו, ר"ל, אף דבקריאת שמע וברכותיה הוא יכול לילך ממקום זה למקום אחר ולהיפנות שם או להטיל מים מ"מ אם הוא רוצה הוא יכול לקרות כדרכו, ואין צריך להפסיק כיון דמקודם בדק את עצמו (מ"ב סק"ט).

ח. ואם רצה להרחיק ולהטיל מים יכול לעשות כן, וה"ה שיכול להרחיק ולהיפנות (ס"ב ו"מ"ב סק"ט).

ט. הנה נתבאר לעיל דמותר לו להמשיך רק עד תפילת שמונה עשרה, אבל תפילת שמונה עשרה ענין אחר, אסור לו להתחיל, כיון שהוא צריך עכשיו לנקבו, ע"כ יראה להפסיק עכ"פ בברכת אמת ויציב ולצאת לנקבו, כדי שיהיה יוכל אח"כ לסמוך גאולה לתפילה, ויותר טוב אם יוכל לצאת בין הפרקים (מ"ב סק"ט).

י. והיינו בין והיה אם שמע לויאמר, דלאחר מכן אסור להפסיק דבין ויאמר לאמת ויציב אסור להפסיק אפילו בשעה אחת ואחר אמת נחשב לאמצע הפרק (שו"ע סי' ס"ו ו"מ"ב שם).

יא. ואם לא עשה כן אלא גמר אמת ויציב, מוטב שיפסיק ויחלל בגוף

טיב הבנין

מסעות אברהם אבינו • הטעם שהשי"ת סיבב שאברהם אבינו ירד למצרים

הגסיון שהיה לאברהם כשהשי"ת ציווה אותו ללכת לארץ ישראל

החילוק היסודי בין ההכנסת אורחים על ידי אברהם אבינו לבין ההכנסת אורחים על ידי לוט
בפרשתו כתיב (יט, כט) ויהי בשחת אלקים את ערי הכנר ויזכור אלקים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפוך את הערים אשר ישב בהן לוט. ופירש"י, ויזכור אלקים את אברהם - מהו זכירתו של אברהם על לוט, נזכר שהיה לוט יודע ששרה אשתו של אברהם, ושמע שאמר אברהם במצרים על שרה (יב, יט) 'אחותי היא', ולא גילה הדבר, שהיה חס עליו, לפיכך חס הקדוש ברוך הוא עליו.

וכבר הקשו המפרשים, למה עמד ללוט רק זכות ישן זה, הרי רק יום אחד לפני זה, קיים לוט מצוות הכנסת אורחים מתוך מסירות נפש ממש, כשהכניס את המלאכים לתוך ביתו, למרות שהוא ידע עד כמה מענישים אנשי סדום למי שמקיים הכנסת אורחים בתוך עירם, וביותר יענישו אותו, מאחר שהוא שופט בעיר סדום. ואם כן למה לא עמד ללוט זכות גדול זה של הכנסת אורחים במסירות נפש בפועל. ועוד יש להבין למה חז"ל מציינים תמיד רק ההכנסת אורחים של אברהם אבינו, ולא מוזכר כלל גודל הכנסת אורחים שעשה לוט עם המלאכים במסירות נפש ממש.

אברהם אבינו קיים מצוות הכנסת אורחים מתוך חיבה יתירה ושמחה עצומה והביאור בזה, שאכן יש חילוק והבדל גדול בין ההכנסת אורחים של אברהם אבינו לבין ההכנסת אורחים של לוט. דהנה אצל אברהם אבינו אנו רואים שקיים את המצווה מתוך חיבה ושמחה יתירה. וכמו שרואים בפסוקים שעשה את הכל בזריזות יתירה, כמו שנאמר (י"ז-י"ח) 'וימחר אברהם האהלה אל שרה ויאמר 'מהר' שלש סאים קמה סלת לזשי ועשי עוגות. ואל הבקר דין אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער 'וימחר לעשות אותו, כל מה שעסק בענין ההכנסת אורחים היה מתוך מהירות וזריזות ומכל זה ניכר עד כמה היו המצוות חביבות על אברהם אבינו.

וכמו כן אנו רואים שמגדל תיבותו אל המצוה הוא שיתף את כל בני הבית במצוה זו ורצה שיהיה לכלם חלק בזה. וכמו שרואים שהוא ציווה לשרה אשתו לעזוב מיד את הכל, ולהתחיל מיד בלישת ואפיית עוגות עבור האורחים. וכמו כן נתן את הבקר לישמעאל בנו וציווה לו שיכין את זה. ומכל זה ניכר שוב עד כמה היו המצוות חביבות על אברהם אבינו, ולכן כשנזדמן לידו מצוה יקרה של הכנסת אורחים הלהיב את כל בני ביתו לקחת חבל וחלק במצוה הנפלאה שנזדמן להם בצל קורתם.

לוט הכניס את האורחים שלא בשמחה רק מתוך רגילות ומצות אנשים מלומדה לעומת זה אצל לוט לא רואים שום חביבות המצוה, הוא לא מיהר לעשות שום דבר, ולא שיתף שום איש מאנשי ביתו לקחת חלק בהמצוה, רק הכל הוא עשה לבד, וכלשון הפסוק (יט, ג) 'ועש להם משתה ומצות אפה ויאכלו'. למרות שבנותיו היו אז בביתו, וכמו שרואים לאחר מכן, שלוט הציע לאנשי סדום שיוציא את שתי בנותיו

במקום האורחים. ואשתו בודאי היתה בבית אך בכל זאת לא הציע להם לוט לקחת חלק במצוה רק הכין הכל בעצמו לאט לאט. ורואים מכל זה, שלוט לא קיים את המצווה בחיבה ובשמחה, ולא היה לו כלל חשק ורצון להכניס את האורחים ורק מפני שהיה לו רגילות ומצות אנשים מלומדה להכניס אורחים מפני שלמד כן בביתו של אברהם כמו שפירש"י (יט, א) 'מבית אברהם למד לחזור על האורחים, לכן הכניס בקרירות את האורחים, אך לא קיים את המצוה מתוך חיבה ובשמחה, ולכן לא הזדרז בקיום המצוה, וגם לא שיתף את אנשי ביתו בקיום המצוה.

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וכבר מצינו בתוכחה בפרשת כי תבוא, שאפילו מי שמקיים את כל המצוות, מ"מ אם אינו עושה אותם מתוך שמחה וטוב לבב, לא די שאין זה עומד לו לזכות רק אדרבה, הוא עוד נענש על מה שקיים את המצוה בחוסר שמחה. וכלשון הפסוק (דברים כ"ז) 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, והיינו שכל התוכחה הנוראה באה, מפני שהמצוות שעשו לא היה מתוך שמחה וטוב לבב.

והשתא אתי שפיר, דלכן לא נחשב ללוט לזכות מה שהכניס את האורחים לביתו במסירות נפש, שיוכל להינצל בזכות זה ממהפכת סדום. וכן רואים שחז"ל לא מחשיבים כלל את ההכנסת אורחים של לוט, למרות שסיכן עצמו על הדבר במסירות נפש. וכל זה מפני שלא קיים את המצווה בחיבה ומתוך שמחה.

כשהמסירות נפש היא מתוך שמחה ממש, כפי שהבנים ללכת בדרכי אביהם וכמו שביאר מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל בעל האגרות משה, למה מצינו בשנים הקשות בארה"ב שהיו משפחות שלימות שלמרות שההורים מסרו נפשם ממש על שמירת השבת, והפסידו כל שבוע את עבודתם בשביל שמירת השבת, מ"מ בניהם סטו וירדו מן הדרך הישרה רח"ל.

מפני שהמסירות נפש של ההורים הללו לא היה מתוך שמחה, רק להיפך, במשך כל יום השבת היו מסתובבים בצער יגון ואנחה, בבכי וקוֹת, על זה שהם הולכים להפסיד את העבודה בגלל שמירת השבת. ולכן זה גרם שהבנים חשבו לעצמם, מה לנו ולצרה הזאת, הרי עדיף לנו לחלל את השבת רח"ל, כדי שלא נצטרך לבכות כמו אבינו.

משא"כ ההורים שמסרו נפשם על שמירת השבת מתוך שמחה וטוב לבב, והיו שמחים ומתענגים במשך כל יום השבת, אה, אשרינו מה טוב חלקנו שאנו זוכים לשמור את השבת בכל מחיר, והיו מתנאים באונו בני ביתם, על זה שהם הולכים להפסיד את עבודתם מפני מסירות נפשם על שמירת השבת. דייקא הם זכו שגם הבנים הלכו בדרכי אביהם, ונשארו יהודים נאמנים לה' ולתורתו ולמצוותיו. כי בניו אלו הרגישו שהמסירות נפש שווה להם, כדי שיוכלו גם הם לשוב ולשמוח בשמירת המצוות כמו אביהם.

על דרך זה היה גם החילוק בין לוט לאברהם אבינו. אין הכי נמי, לוט מסר נפשו לקיים מצות הכנסת

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

בחוק עשה לי אלוקים

יש לי בן חביב שכל דבר נעשה אצלו ברגע שאחרי האחרון.

הוא עם לב טוב, אבל הלחץ שלו מתחיל כשכבר הנשמה בחוץ. התפללתי לה' שאזכה להכניס את חג הסוכות מוקדם, והסוכה תהיה מוכנה מוקדם. בני היקר אחראי על הקמת הסוכה והגוי סוכה.

לקחתי אותו לשיחה כמה ימים לפני החג ובקשתי בכל לשון של בקשה שלא ימתין לרגע האחרון כמו כל שנה!!!

באמת יום לפני החג סידר הבחור את הסוכה במרץ, והפעיל את האחים הקטנים לערוך שולחנות ואת כל מה שצריך לכבוד הסוכה, אשתי התקשרה לעדכן שבבחור תפס יוזמה ופיקוד והוא דואג לסוכה מוקדם כפי שבקשנו ממנו.

לפנות ערב התקשר אלי בני בלחץ אם אני יכול לקנות בדרך הביתה כמה קישוטים לסוכה. אמרתי לו ששמעתי שהוא מתקתק עניינים ובמקום שאסע לחפש, אבוא לקחת אותו לקנות קישוטים נוספים לסוכה. הוא ביקש שאזדרז לאסוף אותו לפני שהחנויות סוגרות את שעריהן. הרגעתי אותו שלא סוגרים כל כך מוקדם ואקח אותו איתי לקנות את שאר הדברים שהוא רוצה לקנות כשאשוב לבית.

הגעתי הביתה והופתעתי לראות שהתפילות עבדו והסוכה כמעט מוכנה לחלוטין.

בני הנמרץ מזוז אותי לנסוע מהר לפני שהחנויות נסגרות. לא הבנתי את הלחץ שלו והסברתי לו שלפני אחד עשרה בלילה בערב חג, אף חנות לא תסגור את שעריה ועכשיו עדיין לא שש בערב!!!

הבן הלחץ עצר ושאל: "רגע, מתי זה ליל התקדש החג, לא הלילה?!"

"מחר בלילה!!!!" ענינו לו במקהלה אני ובני ביתי

"אתם בטוחים?!" שאל הבחור החרוץ בהבעת הלב "בטוחים בטוחים!!!!" השבנו לבחור. עתה התבררה התמונה - הבחור חשב שהלילה זה ליל החג, והוא מבחינתו נכנס ללחץ הטבעי שלו של הרגע האחרון ועוד מבקש לקנות קישוטים סמוך לחג עם ממש. הוא כבר טבל במקווה לכבוד החג עם כל הכוונות של קבלת קדושת החג ומבחינתו הוא לא הבין את הרועע שלי והאדישות לכניסת החג. הקב"ה בזכות התפילות שלי בלבד אותו ואתנו קיבלנו את החג ברוגע ובשלוה, בשמחה ובטוב לבב עם סוכה מוכנה ומהודרת ולא ברגע האחרון.

תתפללו ותראו ניסים!!!!

בעל המעשה:ב.ש.

מנהגו של מוהר"ר בנימין זאב חשין זצ"ל לספר לפני נערי בר מצות, את טיב הסיפור הנורא שלפנינו, המלמד על חובת הזהירות בקדושת התפילין.

בעיר אוסטראה פרצה פעם מגיפה קשה רח"ל, רב העיר המרא דאתרא ובית דינו גזרו תענית ויום תפילה, ויצא הכרוז מטעם הבית דין שכל מי שיודע איזה דבר החשוד בעיר הנצרך לתיקון מחויב לבוא ולהודיע בפני בית דין, כדי שיידעו מה צריך לתקן ולעשות כדי לעצור את המגיפה הקשה.

והנה באותה תקופה היה דר באוסטראה איש יהודי שלא היה רגיל לבוא לבית הכנסת להתפלל, ולאחר הכרוז שייצא מבית דין לקחו על עצמם שני אנשים מבני העיר לחקור ולעקוב אחר איש זה, עד שיודעו טיבו ומהותו. ואכן הם התחילו לעקוב אחריו כל שעות היום ולא מצאו בו מאומה, אך כשהחלו להתחקות אחר מעשיו גם בלילה ראו שבחצות הלילה הוא קם ממיטתו ויוצא חוצה, והולך מרחק רב עד מחוץ לעיר.

סקרנותם של השנים העוקבים התגברה והם הלכו אחריו חרש כדי שלא ירגיש בהם והנה ראו שלאחר צאתו מן העיר חוצה הרי הוא נכנס אל תוככי היער הגדול השרוי במעבה חשכה ועלטה

קשה ושם נעלם מעיניהם ומרוב פחד ומורא חזרו העירה. למחרת באו לפני הגאב"ד רב העיר, והעידו לפניו בפרטות את כל מה שראו באותה הלילה ומי יודע מה מעשיו של אותו ברגש במעבה היער בעיצומו של לילה חשוך ואפל...

נענה הרב ואמר, השאירו נא לי לבדוק זאת בעצמי. ויהי בחצי הלילה הלך הרב עם האנשים שעמו, ועקבו אחר מצעדי אותו גבר גם אל תוך היער. והנה לפתע נעמד האיש בתוך קרחת יער במקום מסוים, התיישב לו על הארץ הדליק את הנר, הניח אפר על ראשו. והתחיל באמירת 'תיקון חצות בקול נורא ואיום בכבי ודמעות שליש, עד שנמס לבנם מגודל הבכי והנעימות.

אולם דבר אחד מוזר עורר את תימהונם כששמעו עוד קול נוסף בלתי ידוע, שבוכה ואומר עימו יחדיו את התיקון חצות, הגם שלא היה שם שום איש בעולם עימו, והיה לפליאה בעיניהם.

המתין לו הרב הצדיק עד שיסיים את תפילתו ועבדוהו, ומשיים לומר 'תיקון חצות', יצא הרב עם המשמשים ושליח בית דין ממחבואם ונעמדו לפניו, ואמר לו הרב הנה עתה נוכחתי וראינו בעינינו כי איש קדוש עימנו יושב בתוכנו, ותחילה מבקש אנכי לדעת של מי היה אותו הקול השני שהיה מזמר עמך ביחד את התיקון חצות?

מתחילה ניסה האישה להתחמק מלענות על שאלה זו, אך הרב גזר עליו בגזירת 'מרא דאתרא' להגיד לו ולספר לפניו את האמת.

כשומעו אותה גזירה 'גזירת רב' לא נותרה ברירה לאיש, ואמר, הנה אם שמעתם באותו קול נוסף הרי הוא סימן שיש לספר לפניכם אודותיו. הנה מנהגי מאז ומקדם לצאת אל היער ולהתאבל מאוד על חורבן בית המקדש, וברבות הימים נתנו לי מתנה מן השמים, שבכל לילה כשאני מתיישב לארץ בא ידמיהו הנביא ע"ה לומר עמי יחדיו 'תיקון חצות', ולקונן על חורבנה של ירושלים, והוא אותו הקול שזכיתם לשמוע כאן.

שאל הרב מלפניו, מאחר שנפלה בחלקך זכות גדולה כזו לערוך 'תיקון חצות' ביחד עם ידמיהו הנביא, מדוע אינך מתפלל עימו לבטל את גזירת המגיפה הנוראה המתחוללת בעיר, והבטיח האיש לפני הרב שלמחר ישאל על כך את ידמיהו הנביא בכבודו ובעצמו.

ויהי ממחרת כאשר התאספו כל העם יחדיו לתפילת שחרית כוונתיקון, והנה בהגיעם לפני 'ברוך שאמר' לפתע נפתח שער בית הכנסת הגדול, ונכנס פנימה האיש היהודי הצדיק הנסתר דגן כשהוא מעוטר בטלית ובתפילין.

תיכף בהיכנסו להיכל בית הכנסת נפלה אימה וחרדה גדולה על כל העם, עד שכמה מהמתפללים נפלו ארצה והתעלפו. האיש לא דיבר מאומה רק התיישב על מקומו ופתח את סידור התפילה והציב את המשיך בתפילתו כדרכו, במשך כל עת התפילה היה מורגש פחד גדול ועצום בכל רחבי בית הכנסת, | הפשך בעמוד הבא <

הגה"צ רבי בנימין זאב חשין זצ"ל

לרגל הירצויות של הגה"צ רבי בנימין זאב [בן מוהר"ר נחמה] חשין זצ"ל, מראשי ישיבתנו "שער השמים", ומזקני נקיי הדעת והבורת הצדיקים שבשכונת "שערי חסד" שבירושלים עיה"ק ת"ו, שיחול השבוע ביום שני (יו"ט חשון תשס"ט) נבואה נא בזה בגיליון קצר אודות אותו זקן וצדיק מאנשי ירושלים של מעלה. - את אשר דלינו ושאבנו מתוך ספריו ושיחותיו הרבים של הוד כ"ק מורנו ורבינו הגה"צ שליט"א, אשר מטיב תמיד לספר לדור אחרון את אשר ראה במו עיניו ואת אשר שמע ואשר קיבל על הצדיקים מדור הקודם ובפרט מזקני ירושלים קרית דשופריא המפורסמים בגדולת תורתם ויראת השאם. וכאשר כמעט לא נמצא כבושם הזה לדעת לספר ולהבין מזקני ירושלים שברבו שלפנינו, ישנה חשיבות מיוחדת לטיב הסיפורים הללו למען יעמדו לדור אחרון ללמד את דרכי אבותינו הקדושים שבירושלים של מעלה בדורות קודמים למען נלך באורחותיהם ונתדבק במעשיהם אמן.

סיפר לי מוהר"ר בנימין זאב חשין [הנקרא רבי וולעוויל] זצ"ל שהיה כולו מלא אמונה וביטחון, וחיות קודש בשמחה גדולה תמיד, וכאחד מזקני חסידי ברסלב שבירושלים היה שנינותו תמיד על שפתו, וסוּחף בלהט התלהבות את כל המתקרב אליו.

הוא היה דבוק מאוד בכל ליבו ונפשו ברביה"ק רבי נחמן מברסלב זצוק"ל, והוגה תמיד בספריו הקדושים.

באחת השיחות שהיו לי עימו סיפר לי שלפני כחמישים שנה שרר בירושלים עוני ורעב קשה ומחמת מצב המלחמות שבין המדינות לא הגיעו כמעט כספי התמיכות מקופות רבי מאיר בעל הגס שבחוץ לארץ, והיו אנשי ירושלים כורעים תחת נטל עול הפרנסה הקשה.

וכאשר החמיר המצב הפסיקו יום אחד גם את התמיכות בישיבת עץ חיים המפורסמת וכראותו שנשבר מטה לחמו ואין לחם להאכיל לפי הטף החליט לצאת למסעו למדינת הים ולנסות לקבץ על יד מן הגבירים הגדילים שבישראל שם.

לאחר מעט בידורים החליט לצאת אל 'פרנקרייך' זו צרפת, אל עיר הבירה 'פאריז', והאת לאחר שקיבל כמה המלצות טובות על העשירים שם שליבם פתוח לצרכי עמך ישראל, והם נותנים ביד גדיבה סכומים גדולים ונאים, ובפרט בשביל תושבי ירושלים עיר הקודש העטופים ברעב בראש כל חצות.

כשהוא מצויד עם כמה איגרות ומכתבים מגדולי ירושלים יצא לדרכו הארוכה בספינה המפליגה היישר צורתה.

ועל אותה נסיעה העיד הרב חשין בפני, שמתחילת צאתו לדורך היתה דרכו רצופה ניסים גדולים וראה סייעתא דשמיא גדולה בכל נתיבי דרכו. כאשר לא ידע ולא הבין את השפה הצרפתית כלל וכלל, ולשאלתי כיצד יצא בדד לבדו בלא שייכר אף לא תיבה אחת משפת המדינה, צחק הצדיק והראה לפני על הספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן" המונח לפני תמיד, ואמר: עם הספר הקדוש הזה יצאתי לדרכי, עימו יחדיו עברתי ימים ונחרות, והוא זה שליווה אותי כל הדרך!

וסיפר, שבהגיעו שמה לא ידע היכן יפנה ואל מי יפנה וכיצד יבקש את תמיכתו בלא שייכר את שפת אנשי המקום. ולפיכך פנה היישר אל בית הכנסת וברוב האמונה והביטחון שבלביו נשא תפילה קצרה לפני השם יתברך להצלחת דרכו, ותיכף התיישב ללימודיו הרבים בספרי הקודש ובעיקר ב'ליקוטי מוהר"ן' כאשר היתה באמנה עימו, ובדרכים מופלאות ממש זכה לראות הצלחה גדולה מאוד באותה נסיעה.

ויהי לפלא!

עוד סיפר לי באותה הזדמנות שבערב שבת אחת כשהיה מתרוצץ בהכנות לשבת קודש מעד נפל ושבר את רגלו בשבר קשה ביותר, הוא התפלל בייסורים נוראים, והרופאים אמרו שיצטרך מעתה להיות רותק למיטתו שבועות רבים.

אך הרב חשין הצדיק רוח אחרת היתה עימו, בהיותו מלמד דרדקי וותיק מזה שנים רבות, לא רצה להפסיד ח"ו ממלאכתו מלאכת הקודש. [והעיד בפני, שמכל עשרות שנות הרבצת התורה שלו בירושלים לא זכור לו שהפסיד אף יום אחד!]. - ולפיכך היה מיצר ודואג מאוד שלא יצטרך להתבטל ממלאכתו מלאכת שמים והיה מרבה בתפילות ובתחנונים לפני השם יתברך ובזכות הצדיקים הקדושים שהיה הוגה בספריהם תמיד להעלות לו מזור ותורפה שיוכל לחזור וללמד את בני ישראל תורה כשאיפת לבבו הטוהר.

וסיפר שלאחר רוב תפילות ותחנונים ששפך לבבו כמים נפלה עליו בשבת קודש תרדמה עמוקה מאוד, והיה ישן שעות רבות והנה בקומו משנתו נעשה כאיש אחר וכבריה חדשה, ולפליאת והשתוממות הרופאים הוא קם על שני רגליו כאחד האדם ולמחרת ביום ראשון כבר היה יושב כזקן ויושב בישיבה ומלמד את שיעוריו הרבים לפני התלמידים ולא היה צריך להחסיד אף יום אחד!

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפתה סמואלס נפיקס: 15326517922 o.y.wines@gmail.com

[אביו של הרה"ח המפ"ר רבי משה חיים חעשין זצ"ל בעמ"ח ספר "המסורת", מוותיקי המלמדים המומחים בשיבת עץ חיים].

משפחת חעשין החשובה דרה באחת ממבואותיה של העיר העתיקה הרב ר' אהרן זאב היה מלמד דרדקי מומחה בתלמוד תורה עץ חיים ובימי הזעם של המלחמה הקשה שבשנת תש"ת כאשר כל תלמודי התורה שבירושלים היו סגורים ונצורים היה ר' אהרן זאב מכנס בביתו קבוצה קטנה של ילדי מאותם ילדים שלמדו אז בביתו הוא הרה"ח רבי נחום כהן שליט"א.

ויהי ביום המר והגמרה ל"ז אדר ב' תש"ת בתוך כדי לימודם התרגש בפתע פתאום פגורום קשה וגורא בעיה המון פורעים ישמעאליים ימ"ש פרצו בבת אחת ובברוטאליות אל הרובע היהודי כל ילדי הכיתה רעדו ופחדו מאוד ולא ידעו את נפשם בשעת הסכנה הגדולה הזו.

והנה קפצו אל הבית פנימה שני ישמעאליים אכזריים צמאי דם אחר שעקרו ופרצו את הדלת בחמת זעם וכראותם את המראה הגדול הזה שיושב הרב עם זקנו ההדור, עטוף בטלית ומעוטור בתפילין ועוסק באורייתא קדישתא עם חבר תלמידיו, ופניו מאירות ומבהיקות בנועם זיו עליון. - תיכף התסיסה בהם תאוות הרציחה, ולקה אחד מהם את קנה השריפה וידה בו ברב למוות על אתר.

והנה בתו הצנ"ח היתה נחבאת תחת המיטה, וכשראתה את אביה בצרתו החלה לזעוק: טאטע! טאטע! ומיד ידה הרשע האורור גם עליה, ונהרגו שניהם יחדיו האב עם הבת באותה עת ה"ל. (היא היתה כלה ארוסה לפני נישואיה).

אותו ישמעאלי מחבל רב מרצחים רצה להמשיך בריסוס כזורים גם לעבר כל שאר הילדים, אלא שבטיב ההשגחה עליונה נעשה עמיהם נס ופלא שפתאום אמר לו חברו הישמעאלי השני: למה לך להתעסק עם זאטוטים אלו, הבה נמשיך בבתיים אחרים; וכך יצאו מן הבית.

כאשר יצאה הלוויה והתבקש הגאון הצדיק מרן הראב"ד רבי דוד יונגרייז זצוק"ל להספיד את הנפטר, הוא מירר בבכי ואמר: וכי מה אוכל להספידו, הרי זה אהמולו היה בביתו, ודובר עמי על כך שלמד בספר הזוהר הקדוש (הקדמת התקונים דף י"ב) עד כמה נשגבה מעלת חשיבות מי שזוכה למות על קידוש השם. ואמר לי, שהתעורר בו בלימודו רצון עז וחשק למיתה נעלה שכזו, שיש בה 'ביטול היש' בשלמותו; ואני אמרת' לו, שזיהור שלא לפתוח פה חלילה, אבל הוא התעקש בדבר שזה רצונו וכל מגמתו...

והנה מיד למחרת מצא את עצמו נעקד על קידוש השם!

[בספר 'המסורת' בעמוד האחרון, הציב להם שם מזכרת זכרון נצח ונזכר שם בקיצור ענין זה שנהרג אביו על קידוש השם ע"ש].

לפנינו, סיים הרב דוגמא נפלאה של אנשי מעלה שזכו למדרגות נשגבות כאלה של 'ביטול היש', עד שהיו מוכנים לפשוט את צווארם ולהיעקד במסירות נפש, על קידוש שמו יתברך;

טוב החינוך

כרך א: תורת החינוך | כרך ב: דרכי החינוך

מאוצרו המצטנן של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההזענות לכל ספרי 'צפון טיב': 0733-22-76-09

חוקקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

הקשים:

תיכף על אתר הכריז רב העיר הצדיק על אסיפה גדולה שיחאספו כל בני העיר אנשים נשים וטף אל ההיכל הגדול, ובעת התאסף עם כולם יחדיו עלה הרב ודרש דרשה נוראה בענין דין 'מורא מקדש' וחובת כבוד בית הכנסת. וסיפר לפניהם כל אותו המאורע, ממה שאמר והעיד אותו צדיק בפניהם בסיבת גזירת המגיפה. ונעה כל העם בבכיות קשות והיתה התעוררות גדולה בבית הכנסת. ובאותו מעמד קבלו עליהם כל בני העיר בקבלה גדולה וחזקה, ועשו תקנות והעמידו שומרים על כך, שלא ידבר אף אדם שום דיבור של חול בבית הכנסת, וגם כמה וכמה תקנות בדבר שמירת קדושת התפילין הקדושים, ותיכף לאחר אותה אסיפה רבתי נעצרה המגיפה, וליהודים היתה אורה ושמחה.

[ענין בהקדמה לספר 'דברי משפט', ובספר 'חשוקי חמד' עבודה זרה י"ט. בתערוהו, והגני דרכי מספר לפניהם את טיב זה המעשה כפי המקובל בדין].

- > < -

באחד משיעוריו הרבים של הגה"צ רבי בנימין זאב חשין זצוק"ל האריך אודות ענין 'ביטול היש', ואמר שאין זו דוקא רק מדרגה של צדיקים גדולים ונשגבים, אלא כל יהודי תלמיד חכם וירא שמים יכול להשיג מדרגה זו.

לאחר שהאריך בביאוריו המתוקים על דרך השגת מדרגה נפלאה זו, על פי המבואר בספרים הקדושים שהיא בעבודת לב ועבודת מות שמתחילה צריך להבין בדעתו שרחוק הוא מאוד מהשגת האמת ולהבין שפלות ערכו והשגתו, ולאחר מכן יש לבוא בעבודת הלב בסדר 'קבלת עול', להכין עצמו לפקודת המלך מלכו של עולם.

הוא הביא כמה וכמה דוגמאות מאשר ראינו וגם שמענו בדורות שלפנינו, אנשי צורה שביטלו את עצמם בתכלית הביטול להצון שמים. יהודים אלו, הסביד הרב, לא עשו חשבונות בעניינים של מעלה הם לא ידעו 'חשבון' מהו, וכל עצמם היו בטלים ומבוטלים לדעת קונם, קיימו וקבלו עליהם לעשות ככל הנצרך להצון הבורא יתברך שמו, ואף היו מוכנים ועומדים למסירות נפש גמורה.

וסיפר מעשה נורא שאירע בירושלים העתיקה עם הרה"ג רבי אהרן זאב חעשין זצ"ל ה"ה, מנקה הדעת שבירושלים של מעלה

כשהתעלפויות חזרות וגשנות אצל מתפללים רבים. לאחר התפילה הסיר האיש את התפילין הקדושים ממנו, וניגש אל מקומו של הרב הזקן לברכו בברכת השלום.

הרב נעה לקראתו בכבוד גדול ובסבר פנים יפות ושאלו על דבר הפחד הגדול שנפל על הציבור בהיכנסו, ולסיבת ההתעלפויות הרבות שהתרחשו בבית הכנסת כל עת התפילה.

ענה האיש בענותנותו, הפחד אינו ממני בעצמי, כי אם מן התפילין הקדושים שהיו לראשי, אלו שהתעלפו כאן הוא מחמת שהביטו על התפילין הקדושים הללו, כאשר מקרא מלא דיבר הכתוב (דברים כ"ט) 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וְיָרָאוּ מִךָ', ורמז הבעל הטורים אחר: 'שם ה' נקרא - ראשי תיבות ש"ן, פירוש ש"ן של תפילין" ע"כ.

[כענין שמצינו במסכת יומא (ס"ט). כשיצא שמעון הצדיק כהן גדול לקראת אלכסנדרוס מוקדון: "לבוש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה, ומיקרי ישראל עימו ואבוקות של אור בידיו, וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר. כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו, אמרו לו יהודים שמרדו בך. כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמת, ופגעו זה בזה. כיון שראו לשמעון הצדיק יד ממרכבתו והשתחוה לפניו, אמרו לו מלך גדול כמוך ישתחוה ליהודי זה? אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתו וכו" ע"ש].

שאל אותו הרב, והרי כולם כאן מניחים תפילין, וכל מתפללי בית הכנסת היו עם תפילין על ראשם? - ענה האיש, שיש מדרגות רבות בקדושת התפילין, ואלו התפילין שבראשי מעולם לא עלתה בהם שום הרהור של 'היסח הדעת', מעולם לא דיברתי עת התפילין, ואף לא עלתה על דעתי שום מחשבת חוץ בעת התפילין על ראשי, ולפיכך נתקדשו כל כך.

ומה נעשה באותה גזירת מגיפה קשה שבעירנו - שאל הרב.

ענה האיש ואמר, אכן את מוצא פי שמרת, ושאלתי את ירמיהו הנביא על כך. והוא החל בוכה ואמר שארבעים שנה בטרם שנחרב בית המקדש כבר נגזרה גזירה והיה הבית צריך להיחרב אך מחמת יראת הכבוד שהיו ישראל נוהרים ונשמרים בבית המקדש ובעזרותו, ובשאר בתי כנסיות שבירושלים שהיו שומרים מאוד על קדושתם ולא מושוחחים בהם שום שיחה בטלה, היא שעמדה להם לישראל והגינה בעדם.

ואף כי היו רשעים רבים באותו הדור, שעשו עבירות קשות וחמורות וכבר התעורר הקטרוג עליהם, כל עת שכבוד המקדש ובית הכנסת נשמר לא היו אויבים יכולים להם. ורק משנפרץ אותו עוון והחלו לזלזל בקדושת בית הכנסת, ולדבר בו דברים בטלים או נתפסה בהם אותה גזירה קשה ונחרב בית המקדש. - וכן הוא לאורך כל הדורות, שכל עת שישראל שומרים ומשמרים על כבוד בית הכנסת שלא לדבר בו דברים בטלים ולהיזהר ולהישמר בכבוד קדושתו הרי הם זוכים להצלח מכל הקטרוגים

מוקד הזמנות ספרים • של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א • קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

ספון אהרן והספר אצל אסות דמי משלוח